

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Департамент охорони здоров'я Полтавської облдержадміністрації

МАТЕРІАЛИ

IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Медична реабілітація в Україні: сучасний стан та напрями розвитку,
проблеми та перспективи»

27 вересня 2024 року

ПОЛТАВА

2024

УДК 615.8+616-08-039.76](477)(063)

**Редакційна колегія: Ждан В. М., Лисак В. П., Голованова І. А.,
Ляхова Н.О., Краснова О. І., Белікова І. В.**

«Медична реабілітація в Україні: сучасний стан та напрями розвитку, проблеми та перспективи»: Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю. (2024; Полтава).

Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Медична реабілітація в Україні: сучасний стан та напрями розвитку, проблеми та перспективи», 27 вересня 2024 року. [Текст] / ПДМУ; [ред.кол.: В. М. Ждан, В. П., Лисак, І. А., Голованова та ін.]. – Полтава, 2024. – 306 с.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Медична реабілітація в Україні: сучасний стан та напрями розвитку, проблеми та перспективи» містять в собі наукові праці з питань організаційних, правових, клінічних аспектів медичної реабілітації в Україні фахівцями різних спеціальностей, питанням медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців та правоохоронців, постраждалих внаслідок бойових дій, оптимізації роботи реабілітаційних закладів під час військової агресії РФ та в мирний час.

УДК 615.8+616-08-039.76](477)(063)

©Полтавський державний медичний університет, 2024

оперативні втручання або реабілітаційні заходи після важких травм, клієнти можуть вибрати з широкого спектру реабілітаційних послуг, співпрацює з понад 4000 медичними закладами по всій Україні, існують також спеціальні програми, які надають медичну допомогу та реабілітацію за кордоном, особливо для онкохворих і тих, хто переніс складні операції.

Контент-аналіз показав, що в західних країнах приватне страхування пропонує більше можливостей для реабілітації, включаючи швидкий доступ до якісних послуг. Пацієнти мають можливість обрати реабілітаційний центр та програму відповідно до своїх потреб. Хоча державні програми страхування часто мають обмежене фінансування, приватні страхові компанії надають додаткові послуги та забезпечують швидкий доступ до спеціалізованої допомоги.

В Україні головну роль у забезпеченні реабілітації продовжує відігравати держава. Приватне страхування знаходиться на ранній стадії розвитку та мало обмежений вплив на реабілітаційні послуги. Проте, враховуючи позитивний досвід західних країн, розвиток приватного страхування може стати важливим елементом для покращення доступу до медичної реабілітації в Україні.

Висновок. Статистичний і контент-аналіз показує, що західні країни досягли великих успіхів в організації реабілітаційних програм через державне та приватне страхування, що забезпечує високу доступність і якість медичних послуг. Україна має потенціал для розвитку цих напрямків шляхом удосконалення системи медичного страхування та запозичення кращих практик із західних зразків.

СІМЕЙНА ПСИХОТЕРАПІЯ В КОНТЕКСТІ БОЙОВОЇ ПСИХІЧНОЇ ТРАВМИ

Гринь К.В.

Полтавський державний медичний університет, Полтава, Україна

Дослідження психічного стану осіб, постраждалих від різних типів бойових травм актуальні по всьому світу. В масштабних дослідженнях, які стосуються психічного стану комбатантів в США, базовими даними є військовий

досвід та розлади, пов'язані зі стресом, які були спричинені участю у військових діях в Афганістані та Іраку. Україна має власний військовий досвід, який повинен бути використаний для боротьби з розладами психічної сфери в учасників бойових дій та усіх постраждалих громадян нашої Батьківщини, незалежно від віку та соціального статусу.

Результати закордонних досліджень демонструють, що від 20% до 40% військовослужбовців страждають на розлади, пов'язані зі стресом після повернення з зони бойових дій. Основними психологічними проблемами постають прояви депресії, тривоги, стійке порушення сну, девіантна поведінка зі схильністю до зловживання психоактивними речовинами, агресивністю, соціальною дезадаптацією тощо. Психологічні розлади власне комбатантів мають значно ширше коло впливу, ніж особистісні проблеми, вони екстраполюються перш за все на членів родини.

Психотерапевтичні інтервенції є першим кроком надання психолого-психіатричної допомоги, згідно усіх клінічних протоколів та настанов, які стосуються терапії розладів, пов'язаних зі стресом. Особливе місце займає сімейна психотерапія, оскільки саме цей вид психологічної допомоги є корисним у випадках порушення сімейної комунікації, проблемних та стресогенних негативних впливах на рівні родини.

Сімейна психотерапія – багатоетапний та різноплановий метод психотерапевтичних втручань, які включають різні методики, зокрема *структурну сімейну терапію*, яка зосереджена на ролі кожного члена родини та міжособистісних сімейних стосунках в системі «родина», коли психологічний дисбаланс одного з членів родини справляє вплив на всіх інших; *сімейну терапію з фокусом на проблемі*, яка дозволяє зосередитися на конкретній проблемі, з'ясуванні її першоджерела, розвитку стратегій її подолання та пошуку шляхів вирішення; *нарративну сімейну терапію*, яка дозволяє зрозуміти як життєвий шлях та індивідуальні цінності кожного з членів родини може допомогти у формуванні та створенні сімейних стосунків; *сімейну констеляцію*, яка дає можливість проаналізувати який вплив сімейні стосунки, в тому числі і

негативні, справляють на кожного з членів родини; *емоційно-орієнтовану терапію*, яка зосереджена на емоціях, як основоположному компоненті міжособистісних стосунків в родині, стимулюванні емоційної спорідненості між членами родини. Особливо, застосування цієї методики показане в родинях, де наявні депресивні, тривожні, інші емоційні порушення, а також факт втрати одного чи декількох членів родини. На вирішення психологічних проблем дітей молодшого віку в родині спрямована *ігрова терапія*, яка трансформує та допомагає обговорювати складні сімейні стосунки з дітьми. *Арт-терапія* також використовується в контексті сімейної психотерапії бойової психологічної травми, допомагаючи визначати та вирішувати проблеми при неможливості чи утрудненому вербальному контакті, при небажанні спілкуватися та виражати словесно свої переживання. Різні творчі ресурси допомагають розкривати емоційні та внутрішні переживання членів родини різного віку. Особливої уваги заслуговує *когнітивно-поведінкова терапія* в рамках сімейної терапії в лікувальному психотерапевтичному процесі при бойових психічних травмах, оскільки саме цей вид терапії працює з клінічно вираженими психічними та психологічними проблемами, такими як післятравматичний стресовий розлад, розлади адаптації, тривожно-депресивні розлади тощо.

Отже, метою сімейної психотерапії є реконструкція сімейних стосунків, відновлення та покращення взаємодії між членами родини для збереження цілісності родини, що є надзвичайно актуальним у період соціальної та військової кризи в країні.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ВІЙСЬКОВИМ В УКРАЇНІ

Борщ Вікторія Ігорівна, Гуз Ольга Вікторівна

Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна

Агресія російської федерації проти України у 2014 році та, як наслідок, повномасштабне вторгнення 2022 року змусило прискорити модернізацію та актуалізацію деяких процесів, що стосуються підготовки кваліфікованих кадрів

Волох О.В., Сірачук Є.В. Огляд дослідження у межах всеукраїнської програми ментального здоров'я «Психічне здоров'я та ставлення українців до психологічної допомоги».....	155
Голубчиков М.В. Сучасні шляхи подолання посттравматичного синдрому серед військовослужбовців та мирного населення.....	158
Горобець Т. Д. Професійне вигорання медичних працівників, шляхи його подолання та профілактика.....	161
Горошко Вікторія. Медична реабілітація та страхування: досвід західних країн і потенціал для розвитку в Україні.....	163
Гринь К.В. Сімейна психотерапія в контексті бойової психічної травми.....	167
Борщ В. І., Гуз О. В. Проблеми та перспективи розвитку системи надання медичної допомоги військовим в Україні.....	169
Данилюк К.В. Співробітництво державного та недержавного секторів у забезпеченні хоспісними послугами військовослужбовців та мирного населення України.....	173
Дубич К.В. Міжнародний досвід фізичної, психологічної та соціальної реабілітації військовослужбовців - учасників бойових дій.....	176
Жа́ра Г. І. Превентивна реабілітація військовослужбовців як спосіб запобігання викликам для системи громадського здоров'я.....	179
Животовська А.І. Зв'язок психологічної гнучкості, рівня стресового навантаження та якості сну при тривожних розладах	182
Зімніков О. О. Формування стресостійкості курсантів засобами спортивних ігор в умовах воєнного стану.....	185
Ільчишин М.П., Ган І.В., Дудун І.А., Кіндій І.В. Стоматологічний статус у внутрішньо переміщених осіб з посттравматичним стресовим розладом та тютюновою залежністю	188
Зубенко О. С., Левков А. А. Фізична, психологічна та соціальна реабілітація військовослужбовців, постраждалих внаслідок бойових дій.....	190
Калашніков В. Й., Стоянов О. М., Вастьянов Р. С., Прокопишин В. В. Застосування комплексної фізіотерапії в лікуванні шийного больового синдрому у військовослужбовців ЗСУ.....	193
Кертис С.Я. Вплив війни на психічний стан студентів медичного факультет.....	196
Кетова О.М., Орлова Ю.А., Прилуцька Н.О., Бережна В.А., Ляховська Т.Ю., Громова А.М., Шафарчук В.М. Реабілітація жінки після кесарева розтину: комплексний підхід.....	198